

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12CoP/43/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4318202789
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4318202789.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Zmekovej a sudkýň JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Denisy Šaligovej vo veci starostlivosti o maloletého I. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny T., dieťa rodičov: matky I. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX, zastúpenej JUDr. Andreou Chorvátovou Nagyovou, advokátkou so sídlom Kozárovce 632, a otca Y. U. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. J. XX, T., zastúpeného JUDr. Pavlom Koczánom, advokátom so sídlom Ľ. Štúra 33, Levice, o zverenie mal. dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Levice č. k. 6P/155/2018-214 zo dňa 08.07.2020 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výrokoch II., III., IV., V., VI., a VII. z r u š u j e a vec v tejto časti vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom I. výrokom zamietol návrh otca na zníženie výživného. Výrokom II. zveril mal. I. I. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov tak, že od piatka párneho týždňa od 18:00 hod. do piatka nepárneho týždňa do 18:00 hod. bude osobnú starostlivosť o dieťa vykonávať matka a od piatka nepárneho týždňa od 18:00 hod. do piatka párneho týždňa do 18:00 hod. bude osobnú starostlivosť o dieťa vykonávať otec s tým, že rodičia si mal. dieťa navzájom odovzdajú a prevezmú v mieste bydliska toho rodiča, ktorý vykonáva osobnú starostlivosť. Výrokom III. súd rozhodol, že v čase letných prázdnin od 01.07. od 09:00 hod. do 15.07. do 18:00 hod. a od 01.08. od 09:00 hod. do 15.08. do 18:00 hod. bude osobnú starostlivosť o dieťa vykonávať otec, od 15.07. od 18:00 hod. do 31.07. do 18:00 hod. a od 15.08. od 18:00 hod. do 31.08. do 18:00 hod. bude osobnú starostlivosť o dieťa vykonávať matka s tým, že rodičia si mal. dieťa navzájom odovzdajú a prevezmú v mieste bydliska toho rodiča, ktorý vykonáva osobnú starostlivosť. Výrokom IV. súd rozhodol, že obaja rodičia sú oprávnení mal. dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok, výrokom V. rozhodol, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti je otec povinný prispievať na výživu mal. I. sumou 120 € mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Výrokom VI. súd stanovil, že týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Levice č. k. 4P/15/2015-829 zo dňa 01.06.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 6CoP/25/2017-951 zo dňa 07.03.2018. Napokon výrokom VII. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 36 ods. 1, § 24 ods. 2, § 26, § 62 ods. 1, 2, 4, 5, 6, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine a výrok o trovách konania odôvodnil podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

2. Súd konštatoval, že otec podal dňa 29.06.2018 návrh, v ktorom žiadal zveriť maloletého I. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, pretože on sa o syna dokáže postarať po všetkých stránkach a je medzi nimi vyvinutá silná citová väzba. Syn bol v útlom veku od 6. mesiaca v jeho starostlivosti počas pol roka a on zvládol všetky úkony. Maloletý bol predčasne narodený, zaostával vo vývoji a trpí určitými diagnózami, u neho však prosperoval a neboli zistené žiadne nedostatky. Rodičia nikdy nežili v

spoločnej domácnosti, dieťa nemá obavy z prítomnosti iných ľudí, je zvyknuté aj na priateľa matky. Od útleho veku majú obaja rozvinuté citové väzby, rovnako aj s jeho synmi a jeho rodinou; on má vytvorené výborné podmienky pre všestranný rozvoj dieťaťa. Striedavú starostlivosť navrhol v dvojtyždňových „turnusoch“, aby bol znížený počet konfliktných situácií medzi rodičmi pri preberaní dieťaťa a mal by aj stabilnejšie emočné prostredie. Matka so striedavou osobnou starostlivosťou nesúhlasila. Uviedla, že dieťa je u nej vedené láskou a citmi, nie autoritatívne, má osvojené hygienické návyky, je socializované, komunikatívne a má mnoho podnetných aktivít. Ona sa o dieťa veľmi dobre stará a zabezpečuje aj starostlivosť odborných lekárov.

3. Dňa 15.8.2019 otec podal aj návrh na zníženie výživného na sumu 150 € mesačne z dôvodu, že pri určení výživného v sume 250 € súd vychádzal z príjmu vo výške X.XXX,XX € u zamestnávateľa O. K., X.O., kde zastával pozíciu B. M.. Od 01.05.2019 však bol preradený na pracovnú pozíciu H. Y. a na novej pozícii má príjem vo výške X.XXX € s prípadnou ročnou odmenou vo výške 30 % hrubého ročného príjmu.

4. Súd po vykonanom dokazovaní konštatoval, že rozsudkom Okresného súdu Levice č. k. 4P/15/2015-829 zo dňa 01.06.2017 súd zveril mal. I. do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia sú oprávnení mal. dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok, pričom otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu dieťaťa sumou 250 eur od 09.03.2016 do 09.09.2016 a od 29.09.2016 vo výške 250 eur mesačne vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám matky. Zároveň bolo otcovi uložené zaplatiť ročné výživné od 09.03.2016 do 01.06.2017 vo výške 2.424,69 eura v splátkach po 100 eur mesačne spolu s bežným výživným po právoplatnosti rozsudku. Týmto rozsudkom bol upravený aj styk otca s mal. I. s tým, že rodičia sú navzájom oprávnení a povinní dieťa si odovzdať a prevziať v stanovený čas pred bytom matky dieťaťa a matka je povinná dieťa na stretnutie s otcom riadne a včas pripraviť. Navyše matka bola povinná otca informovať o zdravotnom stave dieťaťa a nad výchovou dieťaťa bol nariadený dohľad. Návrh otca na zverenie mal. dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti rodičov súd vtedy zamietol. V odvolacom konaní Krajský súd v Nitre rozsudkom č. k. 6CoP/25/2017-951 zo dňa 07.03.2018 tento rozsudok čiastočne potvrdil, čiastočne zrušil a výrok o úprave styku zmenil tak, že otec je oprávnený stykať sa s mal. I. každý páry týždeň od štvrtka od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod., počas letných prázdnin od 01. 07. od 09.00 hod. do 14. 07. do 18.00 hod. a od 01. 08. od 09.00 hod. do 15. 08. do 18.00 hod., počas vianočných sviatkov každý nepárny rok od 23.12. od 09.00 hod. do 28. 12. do 18. 00 hod. a každý páry rok od 29. 12. od 09.00 hod. do 05. 01. nasledujúceho roka do 18.00 hod., počas veľkonočných sviatkov každý páry rok od soboty od 09.00 hod. do pondelka do 14.00 hod. a každý nepárny rok od štvrtka od 16.00 hod. do soboty do 18.00 hod. a cez jarne prázdniny každý nepárny rok od pondelka od 09.00 hod. do nedele do 18.00 hod. s tým, že otec si dieťa prevezme a v stanovenom čase matke odovzdá pred jej domom.

5. V tomto prípade maloleté dieťa pochádza z mimomanželského vzťahu rodičov, ktorí spolu nežijú, pričom k úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu dohodou rodičov nedošlo. Obaja rodičia majú vytvorené vhodné bytové a materiálne podmienky pre výchovu dieťaťa, u žiadneho z rodičov neboli zistené nedostatky, ktoré by im bránili v starostlivosti o dieťa a maloletý má k obojom rodičom vytvorený blízky citový vzťah. Odvolací súd v predchádzajúcom konaní uviedol, že mal. I. potrebuje pre svoj ďalší zdravý vývin predovšetkým kooperatívny vzťah medzi svojimi rodičmi, ktorí by pre neho mali vytvoriť prostredie, kde sa bude cítiť bezpečne. Podľa správy Základnej školy s materskou školou I. zo dňa 12.12.2018 I. navštevuje MŠ od apríla 2018 a jeho adaptácia bola bezproblémová; dochádzka je nepravidelná z dôvodu častejšieho ochorenia, čo je pri nástupe dieťaťa do kolektívu bežné. Do MŠ prichádza v sprievode matky, ktorá pre dieťa aj chodí. Spolupráca s otcom je na úrovni osobného a telefonického kontaktu so zástupkyňou MŠ a triednou učiteľkou. Dieťa je vždy čisté, upravené, všetky poplatky má uhradené, je spokojné, usmiate a na mamu sa veľmi teší. Hodnotenie napredovania je ťažšie, keďže v septembri zmenilo triedu aj učiteľku, ale dieťa bez problémov komunikuje s učiteľmi a deťmi a zapája sa do každej aktivity. V ďalšej správe triedna učiteľka doplnila, že od novembra 2019 sa pri rannom príchode maloletý s matkou ťažšie lúči, ale po dlhšom lúčení sa bez problémov zapojí do kolektívu. Dňa XX.XX.XXXX dieťa zo spánku kričalo, že sa bojí, bolo celé spotené, bledé a následne zvracalo. Ihneď bola volaná matka, po príchode ktorej sa ukludnilo a na druhý deň do MŠ neprišlo. Toto isté sa však opakovalo ďalšie dva dni, kričanie zo spánku „bojím sa“, celé spotené. Potom dieťa zostalo doma dlhšiu dobu, ale po návrate sa situácia opakovala; počas dňa však bolo dieťa veselé. S matkou sa dohodli, že si ho bude brávať domov po obede, lebo daná situácia zle vplývala na ostatné deti a vystrašila aj pedagógov. Podľa správy B.. K. C. je mal. I. v pediatrickej starostlivosti od 03.04.2017, chodievá s

matkou, sporadicky s otcom; dieťa prekonáva bežné detské infekcie dýchacích ciest, je sledované v neurologickej, imunoalergologickej, kardiologickej, psychologickej a aj ortopedickej ambulancii.

6. Otec vypovedal, že návrh podal z dôvodu, že synovi ponúka stabilné rodinné prostredie a myslí si, že je už vo veku, kedy nie je tak naviazaný na matku. On má starších plnoletých synov, ktorí študujú, a dcéru vo veku necelých dvoch rokov. S matkou komunikujú len cez sms alebo cez právnikov; matka má jeho číslo zablokované. Absolvovali aj sedenia cez L. R., C..L., pre zlepšenie vzájomnej komunikácie, no bolo to bez výsledku, keďže sama matka povedala, že s ním bude komunikovať, ako ona chce. Keď je syn u neho, tak sa o neho stará, kúpe ho, číta mu rozprávky a hrajú sa. Vzťah syna k jeho manželke je podobný ako k nemu a aj k jeho starším synom. On má pružný pracovný čas a musí byť na pracovisku od 08.00 do 13.00 hod., zvyšok času si vie prispôsobiť. Matka so striedavou osobnou starostlivosťou (ďalej aj „SOS“) nesúhlasila, lebo dieťa je stále v útlom veku, je na ňu naviazané a SOS určite nie je v jeho záujme; je to len záujem jeho otca, pričom pre zdravý emočný vývoj dieťaťa je doterajšia úprava styku postačujúca. Pri SOS by nebolo možné ani súčasné dochádzanie do škôlky v I.; otec nenosil syna do škôlky ani v čase, keď je uňho a nemožno očakávať, aby tak robila jeho manželka. Ich vzťahy ako rodičov sú stále napäté, komunikujú spolu cez sms, prípadne pri odovzdaní dieťaťa. Ona sa o dieťa riadne stará, absolvuje všetky potrebné vyšetrenia u lekárov, dieťa má v MŠ folklórny krúžok a angličtinu. S jej terajším priateľom má syn dobrý vzťah. S otcom sa podľa nej komunikovať nedá, pretože ju neustále osočuje. Viackrát sa stalo, že si pre syna v stanovenom čase neprišiel a ani nedal dopredu vedieť. Syn sa otca bojí, ale dôvod povedať nechce; spomenul len, že ho strašia bosorkami. Keď má ísť k otcovi, schováva sa a nechce ísť. Kolízny opatrovník vykonal šetrenie rodinných pomerov na strane oboch rodičov a tiež pozoroval interakcie medzi matkou a synom a otcom a synom. U otca boli na návšteve aj so psychologičkou so záverom, že ich vzťah je zdravý a dobrý. Hlavným problémom však je narušená komunikácia medzi rodičmi, ktorá sa prenáša na dieťa. Čo sa týka vzťahu dieťaťa a manželky otca, pri šetrení bola manželka prítomná, no maloletý neprejavoval záujem o kontakt s ňou a ani neodpovedal na jej otázky; z tohto jedného stretnutia sa ich vzťah nedal posúdiť. Vzťahy medzi ním a ostatnými deťmi otca sú veľmi dobré.

7. Súd nariadil znalecké dokazovanie B.. I. H., znalcom z odvetvia klinická psychológia detí a dospelých, ktorý v znaleckom posudku č. XX/XXXX zo dňa 11.11.2019 konštatoval, že u maloletého zatiaľ nemožno hovoriť o osobnosti, ale iba o úrovni zrelosti, ktorú porovnáva vzhľadom na jeho vekovú skupinu a štádium vývinu. Narodil sa predčasne, je sledovaný u kardiológa a alergológa, mal mierne oneskorený psychomotorický vývin. Jeho emocionalita je detská, labilná, reč je spevavá, dyslalická. Je citovo naviazaný na matku aj otca, je vychovávaný v samostatných domácnostiach bez ustáleného poznania vzájomnej roly otca a matky. Rešpektuje aj authority učiteľov. Celková úroveň kognitívnych funkcií je podpriemerná a s tým súvisí jeho sociálna a emocionálna zrelosť. Zatiaľ nedokáže vyjadrovať vlastné názory a postoje, celkový vývin sa oneskoruje asi o 3 roka, čo však pri priaznivých citových podmienkach môže ľahko dosiahnuť. Nemá poruchy správania, rešpektuje dospelé osoby, nie je zanedbávaným dieťaťom. Citovo je pripútaný na oboch rodičov, matka je vo vzťahu primárne vzťahová osoba. Otec je druhou citovo najvýznamnejšou a dôvernou osobou. Cez nich si vytvára vzťah k okoliu a k iným osobám. Cíti sa dobre v domácnosti matky aj otca, ktorým dôveruje, viaže na seba ich pozornosť, vyžaduje si asistenciu pri hrách a poznávaní a zároveň ich rešpektuje. Dlhodobý je medzi rodičmi spor ohľadom výchovy dieťaťa. Maloletý má dôveru k otcovi i matke, nepreberá zatiaľ žiadne názory ani postoje druhej strany voči matke, resp. voči otcovi. Dieťa je adaptabilné i v škôlke, bez porúch správania. Vzťah rodičov k dieťaťu je milujúci, stabilný, trvalý a bezpodmienečný. Vzájomný vzťah rodičov je dlhodobý konfliktný a napätý, navonok sa týka výhrad vo výchove; na jednej strane zo strany matky je obava, že by mohla prísť o dieťa, ktorú hnevom prenáša na otca a jeho manželku. Zo strany otca je to frustrácia z nerešpektovania jeho názorov pri výchove, ohľadom zdravotného stavu, vzdelávania a voľnočasových aktivít. Maloletý zatiaľ nie je poznačený negatívne vzťahom rodičov v zmysle vývinu porúch emócií či správania. Eskalácia vzájomných konfliktov v neskoršom čase však môže viesť k celkovému narušeniu citového vývinu. Obdobie o veku 4-6 rokov je veľmi dôležité z hľadiska upevnenia citových väzieb a ich prvej diferenciacie. Je to obdobie prvej separácie od rodičov smerom k rovesníkom a zároveň psychosexuálnej diferenciacie odpútanie sa od matky a identifikácia s mužskou rolou a správaním. Potrebuje sa prechodne naviazať na matku, aby sa následne naviazal na otca, imitoval jeho mužskú rolu od školského veku s rolovým správaním muža a citovo sa od matky mierne odseparoval. Pre vývin dieťaťa sú potrebné obe rodičovské postavy, s ktorými má maloletý dôverný a citovo stabilný vzťah. Pri určitej animozite rodičov sa bezproblémovo adaptuje v oboch domácnostiach. Vzhľadom na oneskorený celkový vývin dieťaťa znalec odporúča striedavú osobnú starostlivosť až po 5. roku života; dovtedy si

ešte potrebuje citovo vymedziť osoby priateľa matky a otcovej manželky. Rodičia by mali byť dominantní vo výchove dieťaťa. Obaja sú výrazne temperamentní a presadzujú svoj vplyv na dieťa. Myslenie maloletého je zatiaľ veľmi nezrelé, nevie interpretovať verbálne názory a pocity svojich rodičov. Prejav súhlasu či odporu prejavuje skôr pozitívnymi emocionálnymi prejavmi či pasívnym negativizmom, nie slovnou a postojmi. Je nepravdepodobné, že by manželka otca mohla ovplyvňovať maloletého voči jeho biologickej matke, s ktorou má najbližší vzťah a ktorú má v tomto veku idealizovanú. Najvýznamnejšie osoby sú jeho rodičia, obe osoby sú dôverné a s nimi sa cíti bezpečne. Avšak pri dlhotrvajúcich a často kulminovaných malicherných sporoch existuje riziko, že ani jeden z rodičov nedokáže oddeliť svoje negatívne pocity k tomu druhému od výchovných potrieb dieťaťa a môže nimi dieťa naďalej zaťažovať. Znalec rodičom odporučil ďalšiu spoluprácu s poradňou alebo mediátormi.

8. Na pojednávaní znalec zotrval na správnosti obsahu znaleckého posudku. Uviedol, že dieťa od útleho veku vyrastalo u oboch rodičov, krátko po narodení i s dlhším obdobím v domácnosti otca, pri hospitalizácii matky pre Q.. Napriek uvádzaným konfliktom medzi rodičmi, ktoré sa pravdepodobne ešte stupňujú, maloletý v čase vyšetrenia dokázal prejsť bez úzkosti od jedného rodiča k druhému, pýtal si pozornosť pri svojej činnosti, cielených záujmoch. Hoci je matka primárne vzťahovou a citovou osobou, dokáže byť i s otcom v dlhšom časovom období tak, ako dokáže byť s deťmi v MŠ. Obdobie 4 - 5 rokov je už vek, kedy by dieťa malo dokázať vydržať s jedným i s druhým rodičom i s prespaním. Čo sa týka osobnostných kompetencií, sociálnej zrelosti, obaja rodičia sú schopní o dieťa sa postarať a poskytnúť mu plnohodnotné predpoklady pre citový a kognitívny vývin. Sporným zostáva konfliktný vzťah medzi rodičmi aj spôsob komunikácie medzi nimi. Aktuálne je už striedavá osobná starostlivosť vhodná, a to v kratšom intervale, aj v priebehu jedného týždňa.

9. V priebehu konania obaja rodičia prejavili záujem o odborné poradenstvo za účelom zlepšenia ich vzájomnej komunikácie, kvôli pandémie ochorenia COVID-19 a s tým súvisiacich prijatých opatrení sa toto poradenstvo oneskorilo. O výsledku bola podaná správa za jún 2020, kedy rodičia absolvovali dve stretnutia. I. reagoval v rámci komunikácie, avšak viac inklinuje otcovi a má vytvorený veľmi pekný vzťah aj s nevlastnou sestrou. Čo sa týka komunikácie medzi rodičmi, zatiaľ nenastala zmena, napriek tomu, že sa dohodli na dodržiavaní určitých pravidiel v rámci ich spoločnej komunikácie pri odovzdávaní maloletého od jedného rodiča k druhému. Tak isto absentuje odovzdávanie informácií o dieťati po čase strávenom u jedného z rodičov. Ich vyjadrenia na určitú situáciu sú diametrálne odlišné a majú tiež odlišné názory na výchovu mal. I.; práve preto medzi nimi dochádza k neustálym stretom a konfliktom. Na nasledujúce obdobie preto ciele poradenstva budú zamerané na ich konštruktívnu komunikáciu a jednotný štýl výchovy.

10. Čo sa týka vyživovacej povinnosti počas striedavej osobnej starostlivosti, súd zistil, že v čase predchádzajúceho konania, v ktorom bolo otcovi určené výživné v sume 250 €, bol otec zamestnancom O., X.O., s čistým mesačným príjmom v priemere X.XXX,XX €. Jeho manželka bola na rodičovskej dovolenke, vyživovaciu povinnosť mal k B. a B., ktorí boli študentmi A.. Spoločne bývali v rodinnom dome. Matka rovnako bývala v rodinnom dome, poberala rodičovský príspevok a inú vyživovaciu povinnosť nemala. Otec navrhol výživné znížiť zo sumy 250 € na sumu 150 € z dôvodu zníženia jeho príjmu. Podľa potvrdenia o príjme otca za obdobie od 2/2019 do 1/2020 čistý priemerný mesačný príjem činil X.XXX,XX €. V súčasnosti je teda jeho príjem na takmer rovnakej úrovni ako v čase posledného rozhodnutia. Naďalej býva v rodinnom dome, náklady na domácnosť sa výrazne nezmenili, synovia študujú naďalej na A. a manželka je na rodičovskej dovolenke. U matky ohľadne bývania a domácnosti tiež k zmenám nedošlo a nepribudla jej vyživovacia povinnosť. Po rodičovskej dovolenke sa vrátila do zamestnania v O., X.O., kde pracovala od X.X.XXXX, ale dňom XX.X.XXXX bol jej pracovný pomer skončený dohodou podľa § 63 ods. 1 písm. b) ZP, t.j. z dôvodu nadbytočnosti pre organizačné zmeny. Jej priemerný mesačný príjem činil XXX,XX € a od XX.XX.XXXX je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie.

11. Súd konštatoval, že mal. I. má vytvorený veľmi blízky vzťah k oboch rodičom, oboch ich považuje za najdôležitejšie osoby vo svojom živote. Obaja rodičia majú vytvorené vhodné podmienky na zabezpečenie starostlivosti o mal. dieťa, ktoré sa v oboch domácnostiach cíti dobre a bezpečne. Súd nezistil žiadne objektívne prekážky, ktoré by bránili zvereniu dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, čo napokon konštatoval už odvolací súd v predchádzajúcom konaní. Problémovou zostala komunikácia oboch rodičov a ich odlišné nazeranie na výchovu dieťaťa; zúčastňujú sa však odborného poradenstva, ktoré bude trvať ešte dlhú dobu a je len na nich, aby rešpektovali dôležitosť role druhého rodiča v živote maloletého a v jeho záujme zamerali aj svoju komunikáciu a výchovu. Striedanie

v týždňových intervaloch je v súčasnosti hlavne s ohľadom na vek dieťaťa vyhovujúcejšie, čo odporúča aj znalec.

12. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je smerodajná životná úroveň každého z rodičov, pretože platí, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča. Životná úroveň rodiča, jeho zárobkové a majetkové pomery sú smerodajné aj v prípade, že je dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov vykonávanej v rovnakom rozsahu. Pri rozhodnutí súdu, kedy bolo naposledy určované výživné zo strany otca na sumu 250 €, mala matka príjem formou rodičovského príspevku. Po návrate do práce dosahovala príjem XXX,XX €. Otec mal príjem dokonca o 150 € v priemere nižší ako v súčasnosti. Preto nie sú dané žiadne dôvody pre zníženie výživného. Rodičom sa nezmenili bytové pomery ani počet vyživovacích povinností. Matka je v súčasnosti nezamestnaná z objektívnych dôvodov na strane zamestnávateľa, otec má tak nepomerne vyšší príjem ako ona. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd otcovi vyživovaciu povinnosť k mal. I. určil aj počas striedavej osobnej starostlivosti, pričom sumu 120 € považuje za primeranú odôvodneným potrebám dieťaťa s prihliadnutím na skutočnosť, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni oboch rodičov, i v čase keď nie je v starostlivosti lepšie zabezpečeného rodiča.

13. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie matka, ktorá nesúhlasila s výrokmi č. II., III., V. a VI. o zverení mal. dieťa do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, o styku počas letných prázdnin a o výške vyživovacej povinnosti otca. Odvolanie odôvodnila s odkazom na ustanovenie § 365 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a § 62 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) a uviedla, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navyše súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Uviedla, že otec od narodenia dieťaťa kritizuje jej výchovné postupy. Po jej prvej hospitalizácii (9. a 10. mesiac XXXX) otec odmietol dieťa vrátiť a od tej doby bezdôvodne sponchybnuje jej schopnosť postarať sa o dieťa. Otec si nesprávnym spôsobom predstavuje zlepšenie komunikácie s ňou. Atakuje ju vyvolávaním nových súdnych sporov a spôsobuje pretrvávajúce konflikty medzi nimi. Jedným zo základných podmienok na nariadenie SOS je aj potreba prihliadať na stabilitu jeho výchovného prostredia, no súd v odôvodnení rozhodnutia neuviedol, prečo nariadením SOS má byť zabezpečené stabilné výchovné prostredie. Súd neprihliadol na skutočnosť, že základným predpokladom na úspešné fungovanie SOS je schopnosť rodičov dohodnúť sa; s tým sa súd v odôvodnení nezaoberal a absentuje tam akákoľvek odôvodnená úvaha súdu deklarujúca zlepšenie vzťahov medzi rodičmi. Rozhodnutie je preto podľa nej nepreskúmateľné. Poukázala na konštatovanie Krajského súdu v Trnave v rozsudku sp. zn. 11 CoP/164/2017, podľa ktorého je záujem dieťaťa prvoradým hľadiskom a predpokladom na rozhodnutie súdu o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti je vysoká miera schopnosti dohody rodičov a nevyhnutnosť intenzívnej komunikácie týkajúcej sa potrieb maloletého dieťaťa, rodičia sa musia vedieť dohodnúť o veciach súvisiacich s financovaním potrieb dieťaťa, s presúvaním jeho osobných vecí z domácnosti jedného rodiča do domácnosti druhého rodiča, so zdravotnou starostlivosťou maloletého, hlásením jeho pobytu a pod. Matka poukázala aj na nesprávne skutkové zistenia, lebo na pojednávaní zo dňa 26.02.2020 kolízny opatrovník navrhol nariadenie výchovného opatrenia, aby rodičia začali pracovať na zlepšení vzájomnej komunikácie, s čím sa súd nevysporiadal. Od 02/2020 do 08.07.2020 sa uskutočnili 2 stretnutia s rodičmi a zástupcom neziskovej organizácie D. L..H.. Ani jedno zo stretnutí neprebehlo za účasti oboch rodičov. Z dôvodu pandémie COVID 19 nebolo možné zabezpečiť aj spoločné stretnutia rodičov, a náležite zistiť, či zlepšenie komunikácie medzi rodičmi prichádza do úvahy. Uvádza sa to aj v správach D., L..H., so záverom, že rodičia majú odlišné názory na výchovu dieťaťa, a preto medzi nimi dochádza k neustálym stretom a konfliktom. Toto zistenie D., L..z. súd pri nariadení SOS nezohľadnil. Zo znaleckého posudku B. I. H., ktorý mal zistiť, či je SOS pre dieťa vhodná, vyplýva, že znalec neodporučil SOS pre neschopnosť rodičov spolu komunikovať. S týmito závermi sa v odvolaní súd rovnako nevysporiadal. Matka je naopak názoru, že bolo potrebné pri nariadení SOS zohľadniť aj ostatné faktory, ako je schopnosť rodičov dohodnúť sa na výchove, schopnosť komunikovať, a stabilita výchovného prostredia dieťaťa. Znalec SOS neodporučil v prípade, že rodičia majú rozdielne názory na výchovu dieťaťa. Súd prvej inštancie teda dospel na základe týchto vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Rovnako tak absentuje

aj odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktorý zmenil predchádzajúci rozsudok sp. zn. 4P/15/2015 v časti, ktoré upravuje povinnosť odovzdať dieťa pred bytom matky. Ona totiž nie je vlastníkom osobného motorového vozidla a vzdialenosť medzi bydliskami rodičov je 18 km, autobusový spoj jej odchádza z I. denne o 16.39 hod., t.j. od 16.00 by musela odchádzať z domu a doba trvania odovzdania by jej zobrala viac ako 3 hodiny, aj s cestou domov. Rovnako to platí aj pre vyzdvihnutie dieťaťa. Absencia akéhokoľvek odôvodnenia uvedenej skutočnosti spôsobuje v tejto časti nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu. Zároveň rozhodnutie v tejto časti je v rozpore s § 26 Zákona o rodine, pretože nie je daná žiadna zmena pomerov odôvodňujúca takéto rozhodnutie súdu. Ona nemá možnosť dieťa odovzdať otcovi v dohodnutom čase bez toho, aby viac ako 3 hodiny nestrávila cestovaním, a také rozhodnutie nie je ani v záujme dieťaťa. Čo sa týka výživného, súd určil jeho výšku bez prihliadnutia na skutočnosť, že od 03/2019 je nezamestnaná a v čase rozhodovania nemala žiadny príjem, pričom pri poslednej úprave poberala rodičovský príspevok na dieťa, a teda nastala podstatná zmena pomerov na jej strane. Súd nevzal do úvahy ani skutočnosť, že od poslednej úpravy výšky výživného dňa 07.03.2018 nastala zmena pomerov aj na strane dieťaťa, ktoré začalo navštevovať materskú školu, prešli už viac ako dva roky od poslednej úpravy, a dieťa je aktuálne v predškolskom veku, čo sú objektívne dôvody na zvýšenie výživného. Súd v odôvodnení neuviedol, z akých podkladov pri úprave výživného vychádzal zo sumy 250,- € a prečo pri nariadení SOS stanovil výživné už len na sumu 120,- €; v odôvodnení totiž neuviedol žiadne skutočnosti pre opodstatnenosť tohto rozhodnutia. Určená výška výživného je nízka a neprímeraná k zárobkovým a majetkovým pomerom otca, ktorého čistý mesačný príjem otca je X.XXX,- €. Doložila na dôkaz výpis z LV č. XXX k.ú. L., podľa ktorého otec v XX/XXXX nadobudol nehnuteľnosť. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, čo rozhodnutie súdu o určení tak nízkeho výživného neodzrkadľuje. Bez ohľadu na vyššie uvedené, súdom určená výška výživného nemôže deklarovať ani alikvotný pomer celkových výdavkov na dieťa, lebo súd ich ani neskúmal. V odôvodnení tiež absentujú aj aktuálne výdavky otca na svoju existenciu a aktuálne výdavky pre potreby jeho ostatných detí. Právo na spravodlivý proces vyžaduje, aby rozhodnutia súdu boli zdôvodnené a presvedčivé. Odôvodnenie rozhodnutia je aj zárukou toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny. (III.ÚS 311/01, III. ÚS 107/07, IV.ÚS 14/07, III. ÚS 199/09). Toto rozhodnutie však súd vo všetkých výrokoch neodôvodnil dostatočne a zároveň uviedol nesprávne skutkové zistenia a právne posúdenie veci. Na základe uvedeného navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok vo výrokoch II., III., V. a VI. zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, alternatívne aby tento rozsudok zmenil tak, že návrhy otca zamietne v časti výrokov II., III., V., a rozsudok č. k. 4P/15/2015-829 zo dňa 01.06.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Nitra č. k. 6 CoP/25/2017-951 zo dňa 07.03.2018 meniť nebude.

14. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť. Uviedol, že odvolanie matky nie je dôvodné a súd správne vyhodnotil stav veci na základe poskytnutých informácií. Je pravdou, že s matkou majú rozdielne názory na výchovu syna, pričom u matky je strata dôvery v seba samú z obáv, že jej dieťa vezme, čistou fabuláciou. Dňa 20.09.2020 matke oznámil, že syna objednal na vyšetrenie v očnej ambulancii na termín, kedy by mal byť podľa SOS v jeho starostlivosti dňa 30.09.2020. Matka však odpovedala, že ona nebude chodiť k jeho doktorom a vybaví si svojho doktora s tým, že výsledok sa on dozvie. Stretnutie s pracovníčkou D. prebiehajú, ale doposiaľ nebolo ani jedno stretnutie za účasti oboch rodičov. V odvolaní matka uviedla, že znalec neodporučil nariadenie SOS pre neschopnosť rodičov spolu komunikovať. Toto však nie je pravda, pretože to znalec nikdy neuviedol. Len na pojednávaní dňa 26.02.2020 na otázku zástupkyne matky znalec odpovedal, že keď je tam rozpor medzi rodičmi, nie je to vhodné pre to dieťa; v prvom rade je dôležité, aby sa urobila nejaká náprava, možno nejakým poradenstvom alebo výchovným opatrením pre rodičov. Čo sa týka odovzdania dieťaťa, matka spravidla cestuje na víkend do bydliska jej priateľa jeho motorovým vozidlom, a teda o dopravu je postarané. Na pojednávaní 08.07.2020 uviedla, že je nezamestnaná, no v tej dobe už vykonávala činnosti pre kanceláriu X. v T. (vstupné školenia a pod.), kde podpísala pracovnú zmluvu 15.07.2020. Vedela teda, že bude v pracovnom pomere, čo nahlásila aj v materskej škole koncom júna 2020. Pritom pobere aj prídavky na dieťa a má úľavu na dani; žije v domácnosti s priateľom, ktorého príjem vôbec nie je zohľadňovaný, oproti tomu, že on má vyživovaciu povinnosť k ďalším trom deťom a manželke. Čo sa týka nehnuteľnosti uvedenej matkou v odvolaní, táto nehnuteľnosť bola nadobudnutá z prostriedkov, ktoré získala manželka darom.

15. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že komunikácia medzi rodičmi je skutočne vážne narušená. V minulosti dochádzalo medzi nimi najmä počas preberania a odovzdávania dieťaťa k otvoreným verbálnym a aj fyzickým konfliktom, k osočovaniu aj v prítomnosti dieťaťa. V súčasnosti k podobným situáciám nedochádza, lebo rodičia sa dohodli na určitých pravidlách komunikácie. Naďalej

však vznikajú problémy s neodovzdávaním informácií či odlišnými názormi na starostlivosť o syna. Podľa otca matka neposkytuje synovi dostatok podnetov pre jeho zdravý vývin a matka prezentuje podozrenie z neprimeraných zásahov manželky otca do výchovy dieťaťa. Kolízny opatrovník vo vyjadrení ďalej poukázal na závery znaleckého posudku a aj na to, že zvereniu dieťaťa do SOS by malo predchádzať poradenstvo zamerané na konsolidáciu vzťahov medzi rodičmi a na zlepšenie ich komunikácie. Rodina je zapojená do spolupráce s D., L..H., za účelom zlepšenia komunikácie a úpravy vzťahov v rodine. Rodičia prejavujú voči synovi dostatok lásky a snažia sa naplňovať jeho potreby. Na strane dieťaťa neexistuje dôvod, pre ktorý by bola SOS v rozpore s jeho najlepším záujmom. Tvrdohlavým zotrvávaním rodičov na ich postojoch a znevažovaním druhého rodiča môžu spôsobiť dieťaťu traumy a ohrozenie jeho zdravého emocionálneho vývinu. Poukázal zároveň na predchádzajúce stanoviská vo veci a napadnutý rozsudok navrhol potvrdiť.

16. Matka v následnom stanovisku k vyjadreniu otca zotrvala na podanom odvolaní. Namietala, že otec a jeho manželka nezabezpečujú dostatočne starostlivosť o jej dieťa, keď je choré, a absolvovali s ním aj lyžovačku počas chrípky. Manželka otca v dome fajčí a jej dieťa I. s najmladším dieťaťom otca si musia zatvárať dvere do izby, aby necítili smrad z cigariet. O tom informovala aj kolízneho opatrovníka. Poukázala aj na výsledky z lekárskeho vyšetrenia dieťaťa, ktoré zabezpečoval otec. Jeho manželka ho bije po hlave, fajčí v dome a aj počas choroby podáva dieťaťu studené nápoje z chladničky. Ona teda žiada o ďalšie dokazovanie pre podozrenie zo zanedbávania a nedostatočnej starostlivosti o jej dieťa, fyzického trestania a psychického útoku na jej dieťa osobou H. S., ktorá nikdy nebola prítomná a vypočutá s jej synom v jednej miestnosti, ako sa dieťa ku nej chová a ona k nemu a aký majú vzťah. Čo sa týka majetkových pomerov otca, uviedla, že nadobudnutý pozemok je vo vlastníctve otca; dom v L. stojí, je to drevodom s osadenými oknami a dverami. Otec má k dispozícii niekoľko motorových vozidiel, pričom A. M. kúpil vlani a po dieťa chodí v W.; mal ešte aj C. a starú A.. Žiadala preto riadne preveriť jeho príjem. Jej terajší príjem je provízia, ak uzatvorí poisťnú zmluvu s klientom a od toho sa odvíjajúci fix XXX eur, ktorý nedostane, ak neuzavrie v predošlom mesiaci poisťnú zmluvu. Pracovnú zmluvu podpísala XX.X.XXXX. Matka poukázala aj na niektoré ďalšie súdne spory, ktoré s otcom a jeho manželkou mali a majú.

17. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a po prejednaní veci bez viazanosti rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 65, § 66 CMP) urobil záver, že odvolanie matky je opodstatnené. Neboli teda dané podmienky ani na potvrdenie a ani na zmenu napadnutého rozsudku, a tak odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. b) a § 391 ods. 1 CSP tento rozsudok vo výrokoch II., III., IV., V., VI. a v súvisiacom výroku VII. o trovách konania zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

18. Podľa obsahu spisu sa otec maloletého dieťaťa podaným návrhom domáhal zmeny doterajšej úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému I. v smere stanovenia striedavej osobnej starostlivosti, určenia styku a s tým, že vyživovaciu povinnosť súd neurčí. Tento návrh otec odôvodnil predovšetkým záujmom maloletého dieťaťa ako aj svojím záujmom na tom, aby sa viac podieľal na výchove syna. V návrhu poukazoval aj na negatívne správanie sa matky vo vzťahu k nemu a aj k synovi. Zároveň podal aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia týkajúceho sa nariadenia striedavej osobnej starostlivosti, ktorý súd prvej inštancie zamietol uznesením č. k. 6P/155/2018-18 zo dňa 06.07.2018, pričom po podaní odvolania zo strany otca odvolací súd uznesením č. k. 25CoP/31/2018-55 zo dňa 17.09.2018 napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil. Matka s návrhom otca na zverenie dieťaťa do SOS nesúhlasila a nesúhlasila ani s nariadením neodkladného opatrenia. Súd prvej inštancie vykonal rozsiahle dokazovanie a napokon rozhodol rozsudkom, ktorý je teraz predmetom odvolacieho konania. Jeho základom je to, že maloleté dieťa súd zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždňových intervaloch, s čím matka vyslovila nespokojnosť a proti rozsudku podala odvolanie. Odvolací súd konštatoval, že obsahom odvolania boli napadnuté výroky rozsudku súdu prvej inštancie II., III., IV., V., VI. a VII., pričom rozsudok vo výroku I. o zamietnutí návrhu otca na zníženie výživného pre absenciu odvolania nadobudol právoplatnosť.

19. Zákon o rodine v ustanovení § 24 ods. 2 uvádza, že ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak obaja majú predpoklady pre osobnú starostlivosť o dieťa, tak súd môže dieťa zveriť do ich striedavej osobnej starostlivosti, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zabezpečené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, súd musí skúmať, či sú dané podmienky na jej realizáciu a najmä, či bude v záujme dieťaťa. Právna úprava zakotvená v § 24 ods. 2 Zákona o rodine korešponduje s Dohovorom o právach dieťaťa prijatým 20. novembra 1989, ktorý v

článku 3 ods. 1 určuje, že záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí, či je už uskutočňovaná verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. Článok 8 ods. 1 Dohovoru predpokladá, že štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, vynaložia všetko úsilie na to, aby bola uznaná zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa a základným zmyslom starostlivosti musí byť pritom záujem dieťaťa. Rovnako aj listina základných práv a slobôd vo svojom článku 32 ods. 1 v spojení s ods. 4 určuje, že rodičovstvo a rodina sú pod ochranou zákona, pričom starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov, deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

20. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov musí rešpektovať právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k oboj rodičom a prihliadať na záujem dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a na schopnosti rodičov vzájomne sa dohodnúť na výchove a starostlivosti o dieťa. Súd musí dbať, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov a na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi (§ 24 ods. 4 Zákona o rodine). Rodičovské práva sú zakotvené v § 28 Zákona o rodine, pričom štandardom pri schopnosti oboch rodičov a záujme aspoň jedného z nich je striedavá starostlivosť, len vo výnimočných prípadoch nie a túto výnimočnosť a dôvod pre nemožnosť striedavej starostlivosti súdy skúmajú. V zmysle zákona o rodine obaja rodičia sú spôsobilí vychovávať dieťa, pokiaľ nie je preukázaný opak. Striedavá starostlivosť chráni záujem zachovať dieťaťu oboch rodičov a umožňuje mu zachovať aspoň rekonštruovanú rodinu, keď už došlo k rozchodu alebo rozvodu rodičov; ide o alternatívu, ktorá deťom pomáha prekonať adaptáciu na zmenu vzťahových pomerov. Rodičia musia spolu komunikovať, mať na mysli v prvom rade záujmy svojho dieťaťa a vytvoriť si takú formu interakcie, ktorá nebude svojim konfrontačným charakterom na dieťa doliehať. Snahou predostierať dieťaťu problematický obraz druhého rodiča sa aktívne podpisujú na možných negatívnych dopadoch v jeho vývine.

21. Odvolací súd po prejednaní veci dospel k záveru, že odvolanie matky bolo podané opodstatnene, pretože súd prvej inštancie skutočne svoje rozhodnutie neodôvodnil dostatočne v nadväznosti na výsledky vykonaného dokazovania (body 33., 34., 35. odôvodnenia rozsudku) a podstata rozsudku spočíva v opise prejavov účastníkov, znaleckého posudku, správ a citácie zákonných ustanovení. Takýto postup odvolací súd hodnotil tak, že pre nedostatočné odôvodnenie v časti hodnotenia skutkového stavu a právneho posúdenia došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom, čím sa rozumie taký postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu CSP aj CMP dáva (ide vo všeobecnosti napr. o právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, právo na doručenie odvolania, právo na možnosť vyjadriť sa k podanému odvolaniu, právo na doručenie vyjadrenia k odvolaniu a pod.). V preskúmvanej veci matka dôvodne v odvolaní namietala vadu nedostatočného odôvodnenia rozsudku v zmysle § 365 ods. 1 písm. c) CSP, podľa ktorého odvolanie možno odôvodniť tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Táto vada spočíva predovšetkým v nedostatočnom odôvodnení rozsudku súdu v podstatných otázkach, od ktorých záviselo správne rozhodnutie veci v časti týkajúcej sa striedavej osobnej starostlivosti maloletého dieťaťa a v nadväznosti na to aj rozhodnutia o vyživovacej povinnosti. V dôsledku toho je v tejto časti rozsudok nepresvedčivý a táto skutočnosť je sama osebe dôvodom na jeho zrušenie a vrátenie veci na ďalšie konanie. Rozhodnutie je vo všeobecnosti nepreskúmateľné vtedy, ak jeho písomné vyhotovenie neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu (obdobne stanovisko Občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3.12.2015, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 1/2016 pod č. 2). Za nedostatok zásadného vysvetlenia dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu totiž treba považovať predovšetkým absenciu dôvodov vysvetľujúcich právny záver súdu v otázke, od riešenia ktorej bolo rozhodnutie súdu závislé.

22. V tomto prípade odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie o stanovení SOS a určenia vyživovacej povinnosti otca, keď sa súd obmedzil len na jednoduché konštatovanie dôvodnosti stanovenia SOS s odkazom na všeobecné závery znaleckého posudku a na podklade stanoviska kolízneho opatrovníka ako aj všeobecného posúdenia danej veci v časti výživného zo strany otca, je bez ďalšieho zhodnotenia a uvedenia ďalších dôvodov nedostačujúce, nezrozumiteľné a neobjasňujúce. Čo sa týka SOS, súd konštatoval, že mal. I. má vytvorený veľmi blízky vzťah k oboj rodičom, oboch ich

považuje za najdôležitejšie osoby vo svojom živote, obaja rodičia majú vytvorené vhodné podmienky na zabezpečenie starostlivosti o mal. dieťa, ktoré sa v oboch domácnostiach cíti dobre a bezpečne a súd nezistil prekážky, ktoré by bránili zvereniu dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Problémovou podľa záveru súdu zostala komunikácia oboch rodičov a ich odlišné nazeranie na výchovu dieťaťa; zúčastňujú sa však odborného poradenstva, ktoré bude trvať ešte dlhú dobu a je len na nich, aby rešpektovali dôležitosť role druhého rodiča v živote maloletého a v jeho záujme zamerali aj svoju komunikáciu a výchovu, pričom striedanie v týždňových intervaloch je podľa znalca v súčasnosti hlavne s ohľadom na vek dieťaťa vyhovujúcejšie. Aj v správach D., L.H., kde by sa mali realizovať spolupráca s rodičmi ohľadom ich psychologického pôsobenia na odstránenie konfliktných prejavov týkajúcich sa odlišných názorov na výchovu dieťaťa ako aj vzájomnej komunikácie, sa potvrdzovalo, že ďalšie výchovné pôsobenie na rodičov je nutné. Je zrejmé, že súd toto konštatovanie aktuálne pri rozhodovaní úplne nezohľadnil. Znalec, ktorý v konaní podal znalecký posudok a ktorý bol aj vypočutý na pojednávaní, uvádzal o. i. aj to, že SOS v podstate neodporúčal pre neschopnosť rodičov spolu komunikovať a pre ich rozdielne názory na výchovu dieťaťa, i keď by inak vo veku dieťaťa 4 - 5 rokov bola SOS možná. S týmito závermi sa v odvolaní súd rovnako nevysporiadal. Pri rozhodnutí o striedavej osobnej starostlivosti súd mal zohľadniť a zdôvodniť aj také faktory, ako je schopnosť rodičov dohodnúť sa na výchove, schopnosť komunikovať a aj samotná stabilita výchovného prostredia dieťaťa, ktorá je jednou zo základných podmienok na nariadenie SOS. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva, ako súd posudzoval, že striedavou osobnou starostlivosťou bude aktuálne zabezpečené stabilnejšie výchovné prostredie dieťaťa.

23. Aj keď súd prvej inštancie poukázal na závery znaleckého posudku, je zrejmé, že len vo všeobecnosti uviedol, že nezistil žiadne prekážky brániace zvereniu dieťaťa do SOS oboch rodičov. Na druhej strane však uviedol, že problémovou zostala komunikácia oboch rodičov a ich odlišné nazeranie na výchovu dieťaťa, no túto komplikáciu nepovažoval za relevantnú, lebo sa zúčastňujú odborného poradenstva, ktoré síce bude trvať ešte dlhú dobu, no rodičia majú rešpektovať dôležitosť role druhého rodiča v živote dieťaťa. Negatívny dopad týchto vzťahových problémov medzi rodičmi, kedy ešte aktuálne nie sú zrejme žiadne výsledky ich účasti na odbornom poradenstve, súd prvej inštancie nijako nezhodnotil, a nezdôvodnil ani to, aká by bola primeraná doba tohto psychologického pôsobenia s možným výsledkom adekvátne ohľaduplnej a slušnej komunikácie medzi nimi. Aj z obsahu ich prejavov v odvolacom konaní bolo možné konštatovať, že medzi rodičmi konflikty stále pretrvávajú so vzájomným opisovaním negatívneho správania druhej strany v minulosti, a teda zatiaľ k náprave ich vzťahov nedošlo. V odôvodnení napadnutého rozsudku úplne absentuje úvaha súdu o tom, ako vo vzťahu k nariadeniu SOS posudzoval potreby dieťaťa, náklady na jeho výživu a tiež schopnosť a aj ochotu otca počas pobytu dieťaťa u neho zabezpečovať dochádzku do predškolského zariadenia v mieste bydliska matky v obci I., ktoré sú od miesta bydliska otca v T. vzdialené XX km. Súd nezhodnotil ani možnosť samotného preberania dieťaťa matkou u otca v T., pričom matka v tomto smere namietala, že ona na rozdiel od otca nemá motorové vozidlo na realizovanie ciest, a súd túto skutočnosť nijako nezhodnotil.

24. Napokon ani vo výroku o určení vyživovacej povinnosti otca (bod 35. odôvodnenia) súd prvej inštancie neuviedol všetky skutkové zistenia a jeho právne závery z pohľadu ustanovenia § 75 prvej vety Zákona o rodine, podľa ktorého pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Totiž aj pri rozhodovaní o SOS súd mal zhodnotiť, aké má maloleté dieťa potreby, aké sú náklady na jeho výživu, aké sú overené príjmy otca aj matky, manželky otca, aké sú náklady v rodine otca, aké sú náklady matky, akou sumou môže na výživu dieťaťa prispievať osobitne matka a osobitne otec s prihliadnutím na ich zárobky, majetkové pomery a ďalšie vyživovacie povinnosti. Pomery u otca v uvedenom bode súd nezhodnotil vo vzťahu k jeho aktuálnym príjmom zisteným u jeho zamestnávateľa, vo vzťahu k príjmom jeho manželky, k jeho povinnosti prispievať na výživu svojich ostatných detí, ktoré ešte nie sú schopné samy sa živiť.

25. S ohľadom na uvedené odvolací súd prijal záver, že matka v podanom odvolaní dôvodne namietala opodstatnenosť zverenia maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti ako aj určenie výživného v nadväznosti na nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odvolací súd z opísaných dôvodov súd rozsudok súdu prvej inštancie s výnimkou právoplatného výroku I. podľa § 389 ods. 1 písm. b) a § 391 ods. 1 CSP zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní opätovne vypočuje účastníkov konania na zistenie ich aktuálnych pomerov, ich príjmov, majetkových pomerov a ich vzájomných vzťahov; s ohľadom na svoje zistenia a v nadväznosti na závery znaleckého posudku a výpoveď znalca nanovo zväží dôvodnosť otcov navrhovanej striedavej

starostlivosti maloletého dieťaťa. Posúdi tiež, či rodičia súčasne absolvovali spoluprácu s D., L..H., na zlepšenie ich vzájomnej komunikácie. Navyše v ďalšom konaní preverí aj ďalšie skutkové tvrdenia, ktoré matka aj otec uvádzali v odvolacom konaní a ktoré sa týkali ich príjmov, majetkových pomerov ako aj správania sa manželky otca v domácnosti počas realizácie styku s maloletým dieťaťom. Za situácie, že medzi rodičmi pretrvávajú konflikty tak ako doposiaľ a tieto konflikty môžu negatívne vplyvať na dieťa pri jeho ďalšom vývoji, by podľa názoru odvolacieho súdu nemohlo byť v najlepšom záujme dieťaťa, aby došlo k zmene výchovného prostredia maloletého dieťaťa. Súd prvej inštancie teda vo veci návrhu otca na zmenu rozsudku o úprave výkonu rodičovských práv a povinností nanovo rozhodne viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP). Svoje nové rozhodnutie odôvodní tak, aby spĺňalo požiadavky vyplývajúce z ustanovenia § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého odôvodnenie súdu musí byť presvedčivé. Pre rozhodnutie o takej významnej zmene, o akej bolo rozhodnuté napadnutým rozsudkom, totiž nemôže stačiť odôvodnenie len s podrobným opísaním prejavov strán, záverov znaleckého posudku, podaných správ, citáciou právnych predpisov so stručným právnym posúdením, ale najmä podrobným zhodnotením skutkového stavu a relevantným právnym posúdením, ktoré by bolo presvedčivé a preskúmateľné.

26. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne zároveň aj o trovách konania, vrátane trov konania odvolacieho (§ 396 ods. 3 CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).